

ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ СТРАТЕГІЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ЕКОНОМІЧНОГО РОСТУ

© Климчук С.В., 2007

Фінансова стратегія економічного росту є сьогодні найактуальнішою темою. Економічний ріст пов'язаний зі зростанням фінансових показників і, насамперед, таких, як дебіторська й кредиторська заборгованість. Доцільно зіставляти економічне зростання із розширенням набору фінансових показників. Зокрема, необхідно враховувати динаміку надходження чистих фінансових грошових потоків у регіональному аспекті.

Financial strategy of economic growth is now the most urgent subject of study. Economic growth is connected with growth of financial parameters, such as debtor and creditor debts. It is expedient to compare economic growth with growth of financial parameters. Also it is necessary to take into account dynamics of net cash-flows, taken in regional aspect.

Постановка проблеми

Перехід економіки України до етапу економічного росту вимагає внесення кардинальних коректив у фінансову політику держави. Необхідно застосовувати не тільки напрямок цієї політики, але і її ідеологію. Інституціональна структура в країні суперечить життєвим реаліям. По суті, необхідні принципово інша фінансова стратегія і тактика.

Процеси в економічному і соціальному житті на регіональному і місцевому рівнях розвиваються настільки швидко, що подальше зволікання з прийняттям нової парадигми керування поставить під погрозу темпи економічного росту і соціальну стабільність.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

На фінансовій стратегії економічного росту робить акцент у своїх наукових дослідженнях В. Опарін, В. Федосов [3], що визначають її застосування як оптимальне поєднання фінансових ресурсів та їхній розподіл через призму доданої вартості, втіленої в такому показнику, як валовий внутрішній продукт.

О. Дьомін [1] звертає увагу на політику економічного росту при вирівнюванні регіональних диспропорцій окремих територіальних одиниць за допомогою фінансового стимулювання, створення спеціальних фондів. Такі закордонні автори, як Е. Холфетр, Ж. Ришар [5], схильні вважати, що економічний ріст безпосередньо повинний оцінюватися в контексті комплексної оцінки фінансових показників, сформованих у вигляді матриць фінансової стратегії.

Однак за межами розгляду залишається проблема регіональної політики фінансової стратегії економічного росту як однієї зі складової комплексної стратегії країни.

Постановка цілей

Метою цієї статті є розроблення та застосування комплексного показника економічного росту в контексті фінансової стратегії як окремого регіону, так і країни загалом.

Виклад основного матеріалу

Як правило, регіональна політика має справу з вирішенням проблем, пов'язаних зі значними територіальними розходженнями в рівнях економічного і соціального розвитку і добробуту населення. Під час структурних змін диференціація розвитку завжди підсилюється, особливо в період поновлення економічного росту.

Чітких універсальних граничних рівнів показників соціальної та економічної диференціації розвитку окремих регіонів не існує. Окремі дослідники стверджують, що відхилення від середнього значення визначених показників по території країни становлять 50 %.

Проблема дисбалансу розвитку регіонів у контексті економічного росту полягає в суперечливому співвідношенні таких показників, як валовий внутрішній продукт, додана вартість, сполучення кредиторської і дебіторської заборгованості. Суперечливість очевидна – не може бути ріст ВВП поєднаний з ростом дебіторської і кредиторської заборгованостей по всіх регіонах країни.

Такі показники, як дебіторська і кредиторська заборгованість, насамперед втілюються в ресурсному забезпеченні.

Фінансова стратегія повинна встановлювати пріоритетність окремих джерел і визначати ті елементи, за допомогою яких буде здійснюватися збалансування потреб з ресурсами. Так, в АРК за період 2005 року за умови зростання збалансованих доходів на 20,6 %, що становили 1934,9 млн. грн., дебіторська заборгованість за станом на 1.01.2006 року становила 6522 млн. грн. у разі зростання цього показника порівняно з 2004 роком на 18,3 %. Причому найбільша питома вага дебіторської і кредиторської заборгованості припадає на промислові підприємства і становить 38 %. Треба відзначити навіть зростання заборгованості по заробітній платі, що становила в 2005 році 171,3 млн. грн.

Вирішення цієї проблеми, насамперед, повинне втілюватися в застосуванні комплексного показника економічного росту в контексті фінансової стратегії.

Для цього можливе використання показників векторних оцінок.

Вектор економічного росту регіональної фінансової стратегії (*Эрфс*) можна описати за допомогою таких показників:

- прибутковість (*ПР*);
- економічна рентабельність (*ЕР*);
- обсяг реалізації (*ОР*);
- забезпеченість власним капіталом (*ОСК*);
- поєднання дебіторської і кредиторської заборгованості (*СДзКз*);
- фінансова стійкість (*ФУ*);
- оптимальне залучення позикових засобів (*ОПЗС*).

$$\text{Эрфс} = (ПР, ЕР, ОР, ОСК, СДзКз, ФУ, ОПЗС)$$

Регіональна політика фінансової стратегії економічного росту повинна враховувати дисбаланс надходження фінансових ресурсів, що проявляється в дисхронізації надходження фінансових грошових потоків, що утрудняють формування фінансової стратегії економічного росту. Розглянемо такі явища на прикладі різних підприємств України (див. таблицю).

Динаміка чистих грошових потоків по регіонах України за 2005 рік

Регіони	Січень	Лютий	Березень	Квітень	Травень	Червень	
Південний	112	104	296	360	321	343	
Відхилення від середнього рівня	-136	-144	48	102	73	95	
Центральний	693	420	540	1628	2643	2589	
Відхилення від середнього рівня	-657	-930	-810	278	1293	1213	
Північний	57	60	80	90	100	198	
Відхилення від середнього рівня	-60	-57	-37	-27	-17	81	
Регіони	Липень	Август	Вересень	Жовтень	Листопад	Грудень	За рік
Південний	384	396	284	143	108	140	2981
Відхилення від середнього рівня	136	148	36	-105	-140	-108	–
Центральний	2563	1540	1439	1420	400	340	16210
Відхилення від середнього рівня	1213	190	89	70	-950	-1010	–
Північний	105	101	180	150	141	140	1402
Відхилення від середнього рівня	-12	-16	63	33	24	23	

До південного регіону належать: АРК, Миколаївська, Херсонська. Одеська області.

До центрального: Дніпропетровська, Донецька, Луганська, Київська, Харківська, Запорізька, Кіровоградська області.

До північного: Вінницька, Волинська, Житомирська, Сумська, Чернігівська, Закарпатська, Івано-Франківська, Львівська, Полтавська, Ровенська, Тернопільська Хмельницька, Черкаська, Чернівецька.

Дані таблиці свідчать про дисхронізацію чистих грошових потоків по регіонах України в 2004 році. Тому вектору *Эрфс* необхідно задати рівномірність у вигляді розрахункового виправлення *Дп* (грошовий потік), отриманої за допомогою використання властивостей еластичності за фактором часу надходження грошових фінансових потоків

$$E = \lim_{\Delta Dn \rightarrow 0} \frac{\Delta T}{\Delta Dn}, \quad (1)$$

де *T* – значення часу постійного грошового потоку.

Тоді вектор економічного росту фінансової стратегії набуде вигляду:

$$EP = (PR\partial n, ER\partial r, OR\partial n, OCK\partial n, CDzKz \partial n, ФУ\partial n, ОПЗC\partial n).$$

Пропонована модель дасть змогу за допомогою варіювання внутрішніх параметрів визначати регіони ефективних варіантів економічного росту і стимулювати регіони з несприятливими варіантами росту.

Висновки

Основою регіонального розвитку є самостійність регіонів у визначенні перспективних цілей і можливостей фінансування насамперед за рахунок власних джерел і залучення інвестицій. Ці напрямки повинні бути сконцентровані на розробленні фінансової стратегії економічного росту при використанні векторної моделі за фактором часу здійснення.

Перспективи подальших досліджень

Підтримка регіонального розвитку повинна здійснюватися за умови визначення на законодавчому рівні чітких пріоритетів її надання, концентрації ресурсів як держави, так і регіонів. Повинна бути забезпечена координація діяльності різних суб'єктів, зацікавлених у регіональному розвитку.

1. Дьомін О.М., Політика регіонального розвитку в умовах поглиблення ринкових реформ в Україні // *Фінанси України*. – №5. – 2003. – С. 6–12. 2. Ласточкин Ю.В., Ицкевич И.И. Моделі керування дебіторською заборгованістю і прибутком у великих виробничих компаніях // *Фінанси і кредит*. – 2004. – №7. – С. 16–23. 3. Опарін В.О., Федосов В.Н. Концептуальні основи фінансової стратегії економічного росту в Україні // *Фінанси і кредит*. – №6. – 2004. – С. 16–24. 4. Одинцов Б.Ю., Химяк В.С. Моделювання фінансових стратегій на мікроекономічному рівні // *Фінанси України*. – №9. – 2004. – С. 14–21. 5. Панчишин С.М., Буняк В.П., Стасишин А.В. Фіскальні аспекти інфляційного процесу в умовах трансформації економіки України // *Фінанси України*. – №6. – 2004. – С. 7–13.

УДК 336.742:669.21/23:339.72

Л.Г. Кльоба

Центр сприяння залученню інвестицій ВАТ “КРЕДОБАНК”

КЛАСИЧНА ШКОЛА ПОЛІТЕКОНОМІЇ ПРО ГРОШОВО-КРЕДИТНУ СИСТЕМУ ТА БАНКІВСЬКУ ІНВЕСТИЦІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ

© Кльоба Л.Г., 2007

Проаналізована проблема комплексної оцінки грошово-кредитних систем з погляду представників класичної школи. Розглянуто поняття грошей та банківського інвестування А. Смітом, Д. Рікардо та К. Марксом. Сформовано методологічний інструментарій, вироблено ефективні способи, підходи і принципи аналізу цієї актуальної проблеми для умов перехідної до ринку економіки.

This article is devoted to the problem of complex evaluation of money – credit systems from the point of view of the classical school representatives. There is considered the concept of money and of bank investment by A. Smith, D. Ricardo and K. Marx. The methodological toolkit is generated, the effective ways, approaches and principles of the analysis of this urgent problem are found for conditions of economy, transitive to the market.

Постановка проблеми

В умовах формування інноваційної моделі розвитку економіки зростає роль методології, яка виіскрує орієнтири і стратегічні установки для наукових розвідок, і зокрема в царині побудови ефективної грошово-кредитної системи і банківської інвестиційної діяльності. В Україні вищесказане має особливе значення, оскільки інноваційні процеси у банківській системі проходять дуже суперечливо і ризиковано як для населення, так і для бізнесових структур. Проблема полягає в тому, щоб озброїтись подібними теоретико-методологічними інструментами аналізу нинішніх актуальних питань, часто достатньо звернутись до наукової спадщини минулого, і зокрема класичної школи політекономії, її видатних представників.